

ISSN: 2146-1961

Akgül, A. (2021). Sanat Eğitimi Veren Yüksek Öğretim Kurumlarında Görev Yapan Akademisyenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Öz Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi, *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 12(46), 1192-1210.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.3063>

Makale Türü (ArticleType): Araştırma Makalesi

SANAT EĞİTİMİ VEREN YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN AKADEMİSYENLERİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK ÖZ YETERLİK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Alper AKGÜL

Doktor Öğretim Üyesi, Trabzon Üniversitesi, Trabzon, Türkiye, akalper1@gmail.com

ORCID: 0000-0003-0655-0217

Gönderim tarihi: 19.08.2021

Kabul tarihi: 14.11.2021

Yayın tarihi: 15.12.2021

Öz

2020 yılı Mart ayında pandemi sebebi ile uygulanmaya başlanan uzaktan eğitim süreci Türkiye’de ilköğretim, lise kademesi ile beraber bütün yüksek öğretim kurumlarında uygulanmaya başlamıştır. Eğitim öğretim faaliyetlerinin yürütülmesinde bu ani ve zorunlu değişiklikten sistemin içerisindeki bütün paydaşlar (idareciler, akademisyenler ve öğrenciler) etkilenmiştir. Mesleki sanat eğitimi veren yüksek öğretim kurumları da bu uygulamaya geçmiş ve kendine has öğretim sistemleri ile uzun yıllara dayanan sanat eğitimi süreçlerini uzaktan eğitim yöntemiyle yürütmek durumunda kalmışlardır. Bu çalışmada sanat eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarında görev yapan akademisyenlerin iki dönemi uygulanan ve halen devam eden uzaktan eğitim süreci ile ilgili öz yeterlik algılarını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma tarama modeli ile yapılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan, katılımcıların demografik durumlarını belirlemek için hazırlanan kişisel bilgi formu ile sanat eğitimi kurumlarında görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algılarını belirlemek için Yıldız (2015) tarafından geliştirilen uzaktan eğitime Yönelik Öz Yeterlik Algısı ölçeği kullanılmıştır. Ölçekte öğrenme yönetimi, teknoloji yönetimi ve sanal sınıf yönetimi olarak üç altı boyut vardır. Araştırmada veri toplamak için kullanılan demografik bilgi formu ve ölçekler Google Formlar üzerinden hazırlanıp Türkiye genelinde ve Kuzey Kıbrıs’ta 35 farklı şehirden üniversitelerin konservatuvar, güzel sanatlar fakültesi, sanat ve tasarım fakülteleri, eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri ve müzik ve sahne sanatları fakültelerinde görev yapan akademisyenlere elektronik posta yoluyla ve etik kurul onay belgesi ile yollanmıştır. Araştırma sonucunda sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitim ile ilgili öz yeterlik algılarının yüksek olduğu, cinsiyet, mesleki kıdem ve uzaktan eğitim verebilecek şartlara sahip olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı yönde farklılıklar bulunduğu ortaya konulmuştur.

Anahtar kelimeler: Sanat eğitimi, öz yeterlik, pandemi, uzaktan eğitim.

EXAMINATION OF THE DISTANCE EDUCATION SELF-EFFICIENCY LEVELS OF ACADEMICIANS WORKING IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS PROVIDING ARTS EDUCATION

ABSTRACT

The distance education process, which started to be implemented in March 2020 due to the pandemic, started to be implemented in all higher education institutions along with the Primary Education and High School level in Turkey. The administrators, academicians and students working in the system were affected by this sudden and compulsory change in the execution of educational activities. Higher education institutions that provide vocational arts education have also started distance education practices. These institutions had to carry out their long-standing arts education processes with the distance education method. In this study, it was aimed to determine the self-efficacy perceptions of academicians working in higher education institutions that provide arts education about the distance education process, which was applied for two terms and still continues. The research is a quantitative study and has been conducted with a survey model. The personal information form was prepared to determine the demographic situations of the participants prepared by the researcher. In order to determine the self-efficacy perceptions of the academics of academicians, who work in the art education institutions, the self-efficacy perception scale is used for remote training developed by Star (2015). This scale consists of three different six dimensions as learning management, technology management and virtual classroom management. The demographic information form and scale used to collect data in the study are organized with Google Forms. The prepared data collection tool has been forwarded to academicians via electronic mail and with the Ethics Committee approval certificate. As a result of the research, it was revealed that academicians working in institutions providing art education have high self-efficacy perceptions about distance education, and there are statistically significant differences according to gender, professional seniority and having the conditions to provide distance education.

Keywords: Art education, self efficiency, pandemic, distance education.

GİRİŞ

Öz yeterlik kavramı ilk kez Albert Bandura tarafından 1977 yılında bilişsel davranışın değişimi olarak ileri sürülmüştür. Etkin bir bireysel yeterlilik hissiyatının daha sağlıklı olma, daha başarılı ve sosyal olarak yeterli bir bütünleşme ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Schwarzer & Fuchs, 1995).

Öz yeterlik duygusunun ve inancının dört temel kaynağı olduğu belirtilmiştir. Bunlar, deneyimler, dolaylı yaşantılar, sözel ikna ve bireyin fiziksel ve duygusal durumudur. Bu kaynaklar içerisinde en etkin olanı kişinin bizzat yaşamış olduğu deneyimlerdir. Öz yeterlik inancı insanların kendileri için belirledikleri amaçları, bu amaçlar için ne kadar çaba harcadıklarını, bu süreç içerisinde karşılaştıkları güçlüklerle ne kadar süre yüz yüze kalabilecekleri ile başarısızlık karşısındaki tepkilerini etkilemektedir (Bıkmaz, 2004).

Özyeterlik duygusu yüksek olan bireyler zorlu işleri yapmayı seçip amaçlarına ulaşmak için kendilerini yönlendirirler. Eylemleri, düşünce planlarında şekillenir ve harekete geçerler. Süreç içerisinde çaba harcarlar ve bu çabaları öz etkililik ve yeterlik algısı düşük olanlardan daha fazla sürdürürler. Bir engelleme ile karşılaşıldığında ise, öz etkililik algısı yüksek olan bireyler belirledikleri hedeflerine ulaşmak için mücadeleyi sürdürürler (Keskin ve Orgun, 2006). Sonuç olarak bu kavram bireyin zor durumlarla veya yeni karşılaştığı bir süreçle başa çıkabilme kapasitesidir. Yeni karşılaşılan duruma uyum sağlayıp ilerleyebilmesi ve bu durumlarda ne derece başarılı olabileceğine dair inancıdır.

Yapılan tanımlama ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere öz yetrlik işleri önemli ölçüde etkileyebilen bir unsurdur. Bireyin kendi yapabilirliğine inancı kadarkarşısındakine bunu aktarması veya bunu hissetirbilmesi açısından da önemlidir. Öz yeterlik kavramı bu sebeptn dolayı daha çok yeterlik hissi il bir arada dile getirilmektedir. Yetrlik hissi öğrtmenlik alanında hem anlatımı, öğretim kalitesini ve öğrenen biryleri etkileyebileceği için önemli bir unsurdur. Öğretmenin kendini yterli hissedebilmesi, kendi öğretiminden karşısındaki öğrenenlerin algılaamasına kadar geniş bir yelpazede önemlidir (Kurtuldu, 2017).

Uzaktan eğitim, öğretmenlerin ve öğrencilerin zaman ve mekânlarda farklılıklarından dolayı, öğrenmenin kolaylaşabilmesi için tenkolojinin aktif bir şekilde kullanılarak yapılan öğretim etkinliğidir (Valentine, 2002). Yine bir başka tanımlımaya göre uzaktan eğitim, eğitim süreçlerinde öğrenci ve öğretmenin birbirlerinden ayrı olduğu, derslerin konularına uygun olan materyain kullanıldığı, bir eğitim şekli olarak kabul edilmiştir (Uşun, 2006). Uzaktan eğitime yönelik geişmeler ve teknolojiler son yıllarda aktif kullanılmaktadır. Teknolojik olarak gelişen ç teknolojiler ile beraber kültürel değerleri etkleyip değiştirmektedir (Bayrak, Aydemir ve Karaman, 2017). Söz konusu teknolojik yenilikler pandemi döneminde bilgiye olan erişimi ve dağıtılmasını kolaylaştırarak çeriğin dijital ortamlarda paylaşımını mümkün kılmıştır (Fidalgo, Thormann, Kulyk ve Lencastre, 2020 akt. Özdoğan ve Berkant, 2020: 15).

Uzaktan eğitim süreçleri senkron veya asenkron olabilir ve süreç içerisinde kullanılan araçlar internet tabanlı platformlardan ve iletişim araçlarından meydana gelmektedir (Allen ve Seaman, 2017). Schlosser ve Simonson (2002) uzaktan eğitimi, yüzyüze eğitim ile beraber başka öğretim metodlarının ve uygulamalarının da

bulunduğu, öğretmen ve öğrencilerin aynı ortamlarda bulunmadığı eğitim türü olarak tanımlamıştır (Gökbulut, 2021: 160).

Küresel boyutta yaşanan Covid-19 salgınıyla birlikte dünya ülkeleri, salgın ile mücadelenin en etkili yöntemlerinden biri olarak ifade edilen sosyal mesafeye dikkat edilmesine odaklanılmış, bu kapsamda ulusal ve uluslararası eğitim-öğretim organizasyonları ertelenmiş, özellikle genç nüfusun hareketliliği azaltılmaya çalışılmış, yüz yüze eğitim-öğretim faaliyetleri ertelenmiş ve karantina uygulamaları başlamıştır. Salgının tüm dünyada yaratmış olduğu kriz durumunun eğitim sistemi üzerindeki etkileri ve yansımaları halen devam etmekte bu durumun ne zaman sona ereceğine dair net bir bilgi de bulunmamaktadır (Hark, 2020: 626).

Coronavirüs salgını sebebi ile dünyada bir çok ülke yüz yüze eğitim öğretim uygulamalarına ara vermek zorunda kalmıştır. Küresel boyutta, eğitim süreçlerinin yürütülememesi sebebi ile açık ve uzaktan eğitim uygulamaları alternatif olarak gündeme gelmiştir. Bugün küresel düzeyde, yüz yüze eğitim uygulamalarına ara verilmiş ve milyonlarca insan açık ve uzaktan eğitim uygulamaları ile eğitimlerine devam etmek durumunda kalmışlardır. (Can, 2020: 14).

Sanat eğitimi, sanatın her disiplininde kendine has gelenek, yöntem ve uygulamaları olan bir çok farklı alanda yürütülen bir yapıya sahiptir. Mesleki sanat eğitimi, sanataları ile ilgili meslekler ilgi duyan , çalışmak isteyen, sanata ilgi duyan ve belli bir düzeyde yeneği olan kişilere yöneliktir. Mesleki sanat eğitimi söz konusu sanatsal mesleğin gerektirdiği sanatsal davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan,1996). Mesleki sanat eğitimi veren yüksek öğretim kurumları uzun yıllara dayanan geleneksel eğitim ve öğretim geleneklerine sahip kurumlardır. Türkiye’de sanat eğitimi veren yüksek öğretim kurumları uzaktan eğitim sürecinde geçilmek zorunda kalınan uzaktan eğitim süreçlerinden etkilenmişlerdir. Pandemi sürecinin aniden ortaya çıkıp hızlıca bütün dünyayı etkisi altına almasından dolayı sanat eğitimi kurumlarındaki paydaşlar -idarciler, akademisyenler ve öğrenciler- süreç içerisinde eğitim ve öğretim süreçlerinin aksamaması için yoğun çaba ve gayret içerisinde girerek çevrim içi iletişim platformları vasıtası ile eğitimin aksamaması için yoğun bir çaba göstermişlerdir. Eğitim öğretim faaliyetlerinin yürütülmesi sürecinde sistemin önemli bir parçası olan akademisyenler uzaktan eğitim, teknoloji kullanımının sanat eğitiminin değişik boyutlarında sorunsuz bir şekilde devam ettirilebilmesi için yoğun bir gayret içerisinde çalışmaktadırlar.

Can’a (2020) göre akademisyenlerin uzaktan eğitim süreçleri içerisinde sisteme olan hakimiyet düzeylerini ortaya koyabilecek unsurlardan biri de uzaktan eğitime ilişkin algı ve beklentileridir. Woodcock ve diğerleri (2015) öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik kabiliyetlerini etkileyen faktörlerdenn birini öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik öz yeterlik algıları olduğunu öne sürmüştür. Hung (2016) öz yeterliği, eğitimcilerin uzaktan eğitime yönelik hazır bulunuşluklarını belirleyen önemli bir faktör olarak düşünmektedir. (Ak ve diğerleri 2020: 25). Ülkemizde 2020 Mart ayından bu yana üniversiteler bünyesinde uygulanan ve iki dönemi biten ve halen devam uzaktan eğitim süreci içerisinde görev yapan sanat eğitimi alanında görev akademisyenlerin uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik öz yeterlik algılarının incelenmesi bu araştırmanın hareket noktası olmuştur.

İki dönemi tamamlanan ve halen yüksek öğretimde sant eğitiminin çeşitli kademelerinde hibrit devam eden uzaktan eğitim süresince, ders veren akademisyenlerin öz yeterlik algılarına yönelik görüşlerinin bilinmemesi araştırmannın problemini oluşturmaktadır. Araştırma sürecinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitim sürecindeki öz yeterlik algılarına ilişkin görüşleri demografik özelliklerine göre farklılaşmakta mıdır?
  - 1.1. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algıları cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
  - 1.2. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algıları akademik unvanlarına göre farklılaşmakta mıdır?
  - 1.3. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algıları mesleki kıdem yılına göre farklılaşmakta mıdır?
  - 1.4. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algıları çalışılan kuruma göre (devlet üniversitesi, özel üniversite) farklılaşmakta mıdır?
  - 1.5. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algıları çalışılan mesleki sanat eğitimi kurumuna göre farklılaşmakta mıdır?
  - 1.6. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algıları görev yaptıkları öğretim kademesine göre farklılaşmakta mıdır?
  - 1.7. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik öz yeterlik algıları uzaktan eğitim deneyim sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?
  - 1.8. Sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik öz yeterlik algıları uzaktan eğitim yapabilecek şartlara sahip olma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
2. Sanat eğitimi veren akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik öz yeterlik algısı ölçeğinde yer alan alt boyutlara ait soruların ortalama puanları nedir?

Araştırma, sanat eğitimi alanında görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitim süreci içerisindeki öz yeterliklerine yönelik görüşlerini değerlendirmesi açısından ve bu bilginin alanda yapılacak çalışmalara destek sağlayabilecek olması bakımından önemlidir.

YÖNTEM

Araştırma tarama modeli yapılan nicel bir araştırmadır. Sanat eğitimi alanında görev yapan akademisyenlerin 2020 yılı Mart ayından beri uygulanan uzaktan eğitim süreci ile ilgili öz yeterliklerini değerlendirmelerine yönelik düşüncelerini, teknoloji yönetimi, öğrenme yönetimi ve sanal sınıf yönetimi alt boyutları çerçevesinde belirlemek amacı ile tarama modeli kullanılarak durum saptaması yapılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2008: 86). Çalışma, nicel tarama türlerinden özellikle karşılaştırmaya dayalı ilişkisel tarama çalışması olarak nitelendirilebilir. İlişkisel tarama modeli, birden çok sayıdaki değişken arasında değişimin olup olmadığını veya değişimin derecesini ortaya koymayı amaçlayan bir araştırma modelidir (Karasar, 2017: 114).

Evren ve Örneklem

Araştırma Evrenini Türkiye’de mesleki sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan öğretim üyeleri oluşturmaktadır. Örneklem grubu Türkiye’de çeşitli şehirlerde bulunan mesleki sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan, farklı sanat alanları ile eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümlerinde görev yapan 233 akademisyenden oluşmaktadır. Akademisyenlere ait demografik bilgilerden edinilen bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Akademisyenlerin Demografik Bilgileri.

		Sayı	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	113	48.5
	Erkek	120	51.5
Akademik Unvanınız	Profesör	30	12.9
	Doçent	39	16.7
	Doktor öğretim üyesi	68	29.2
	Öğretim görevlisi	75	32.2
	Uzman / Okutman	4	1.7
	Araştırma görevlisi	17	7.3
Meslekteki Kıdem Yılı	1 yıldan az	7	3.0
	1-4 yıl	20	8.6
	5-10 yıl	57	24.5
	11-15 yıl	50	21.5
	16-20 yıl	53	22.7
Çalıştığınız Kurum	21 yıl ve üstü	46	19.7
	Devlet üniversitesi	211	90.6
Çalıştığınız Mesleki Sanat Eğitimi Kurumu	Vakıf Üniversitesi	22	9.4
	Güzel Sanatlar Fakültesi	40	17.2
	Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü	54	23.2
	Konservatuvar	115	49.4
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	10	4.3
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	14	6.0
Uzaktan Eğitimde Ders Verdiğiniz Yüksek Öğretim Kademesi	Ön lisans	3	1.3
	Lisans	138	59.2
	Lisans ve lisansüstü	92	39.5
Uzaktan Eğitim Deneyiminiz	Sadece pandemi süreci ile sınırlı	196	84.1
	1-5 yıl	21	9.0
	5 yıldan fazla	14	6.0
	Cevaplamayan Kişi	2	.9
Vermiş Olduğunuz Dersler İçin Uzaktan Eğitim Yapabilecek Şartlara Sahip misiniz?	Evet	189	81.1
	Kısmen	41	17.6
Toplam	Hayır	3	1.3
		233	100.0

Tablo 1’de tanımlayıcı bilgilere yer verilmiştir. Tabloya göre katılımcıların %48.5’i (n=113) kadın, %51.5’i (n=120) erkek; %12.9’nun (n=30) profesör, %16.7’nin (n=30) doçent, %29.2’nin (n=68) doktor öğretim üyesi, %32.2’nin (n=75) öğretim görevlisi, %1.7’nin (n=4) uzman, %7.3’nün (n=17) araştırma görevlisi oldukları; katılımcıların %21.5’nin (n=50) mesleki kıdeminin 11-15 yıl, %3’nün (n=7) 1 yıldan az, %19.7’nin (n=46) ise 21 yıl ve üstü oldukları; %90.6’nın (n=211) devlet üniversitesi, %9.4’nün (n=22) özel üniversitede çalıştıkları tespit edilmiştir.

Katılımcıların %17.2’nin (n=40) Güzel Sanatlar Fakültesinde, %23.2’nin (n=54) Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümünde, %49.4’nün (n=115) Konservatuvar, %4.3’nün (n=10) Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesinde, %6.0’nin (n=14) ise Sanat ve Tasarım Fakültesinde eğitim verdikleri; %59.0’nun (n=138) lisans, %39.5’nin (n=92)

Lisans ve lisansüstü seviyesinde eğitim verdikleri; %84.1'nin (n=196) uzaktan eğitim deneyiminin sadece pandemi süreci ile sınırlı olduğu; %81.1'nin (n=189) ise vermiş olduğunuz dersler için uzaktan eğitim yapabilecek şartlara sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Akademisyenlerin Görev Yaptıkları Şehirlere Ait Tanımlayıcı İstatistikler.

Bölge	İller	f	%
Marmara Bölgesi	Balıkesir (3, %1.29), Çanakkale (4, %1.72), Edirne (5, %2.15), İstanbul (69, %29.61), Kocaeli (12, %5.15), Sakarya (2, %0.86), Tekirdağ (2, %0.86), Yalova (3, %1.29)	100	42.92
Karadeniz Bölgesi	Bolu (1, %0.43), Giresun (4, %1.72), Kastamonu (1, %0.43), Ordu (7, %3.00), Samsun (1, %0.43), Tokat (4, %1.72), Trabzon (20, %8.58), Zonguldak (3, %1.29)	41	%17.60
İç Anadolu Bölgesi	Ankara (20, %8.58), Çankırı (2, %0.86), Eskişehir (7, %3.00), Kayseri (3, %1.29), Kırıkkale (1, %0.43), Sivas (3, %1.29)	36	15.45
Ege Bölgesi	Afyonkarahisar (1, %0.43), İzmir (17, %7.30), Kütahya (1, %0.43), Muğla (14, %6.01)	33	14.16
Doğu Anadolu Bölgesi	Ardahan (2, %0.86), Elazığ (2, %0.86), Erzurum (4, %1.72), Van (4, %1.72)	12	%5.15
Akdeniz Bölgesi	Antalya (2, %0.86), Isparta (2, %0.86)	4	1.72
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	Diyarbakır (2, %0.86), Şanlıurfa (2, %0.86)	4	1.72
Kıbrıs	Lefkoşa (3, %1.29)	3	1.29
Toplam		233	100

Tablo 2'de çalışmaya dahil edilen katılımcıların görev yaptıkları illerin ve buldukları bölgelerin frekans dağılımı verilmiştir. 7 bölgede 34 farklı şehirden 230 ve KKTC'den 3 akademisyene ulaşılmıştır. Katılımcıların %42.92'sinin (n=100) Marmara, %17.60'ının (n=41) Karadeniz, %15.45'inin (n=36) İç Anadolu, %14.16'sinin (n=33) Ege, %5.15'inin (n=12) Doğu Anadolu, %1.72'sinin (n=4) Akdeniz, %1.72'sinin (n=4) Güneydoğu Anadolu, %1.29'unun (n=3) KKTC'de görev yaptığı belirlenmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Akademisyenlerin Görev Yaptıkları Alanlara Ait Tanımlayıcı İstatistikler.

Bölüm	f	%
Enstrüman Eğitimi	114	48.93
Ses Eğitimi	27	11.59
Müzikoloji	26	11.16
Teori-Kompozisyon	19	8.15
Tiyatro	7	3.00
Resim	7	3.00
Fotoğraf	5	2.15
Formasyon (Öğretmenlik Formasyon Dersleri)	4	1.72
Grafik Tasarımı	4	1.72
Sinema Televizyon	4	1.72
Halk Oyunları	3	1.29
Türk Müziği	3	1.29
Endüstriyel Tasarım	2	0.86
Tekstil- Moda Tasarım	2	0.86
Heykel	1	0.43
İletişim Tasarımı	1	0.43
Sahne ve gösteri sanatları yönetimi	1	0.43
Sanat	1	0.43
Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu	1	0.43
Seramik- Cam	1	0.43
Toplam	233	100.0

Tablo 3'e göre katılımcıların %48.9'u (n=114) Enstrüman Eğitimi alanında iken, %11.2'si (n=26) Müzikoloji. %11.6'sı (n=27) ses eğitimi ve %8.2'nin ise Teori-Kompozisyon alanlarında oldukları tespit edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmacı tarafından hazırlanan, katılımcıların demografik durumlarını belirlemek için hazırlanan kişisel bilgi formu ile sanat eğitimi kurumlarında görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algılarını belirleyebilmek için Yıldız (2015) tarafından geliştirilen uzaktan eğitime Yönelik Öz Yeterlik Algısı ölçeği kullanılmıştır. Ölçekte öğrenme yönetimi, teknoloji yönetimi ve sanal sınıf yönetimi olarak üç altı boyut vardır. Bu alt boyutlara ilişkin güvenilirlik katsayıları sırası ile 0.83, 0.78 ve 0.82 olarak; tüm ölçek için ise 0.86 olarak hesaplanmıştır (Yıldız, 2015). Araştırmada veri toplamak için kullanılan demografik bilgi formu ve ölçekler Google Formlar üzerinden hazırlanıp Türkiye genelinde ve Kuzey Kıbrıs'ta 35 farklı şehirden üniversitelerin konservatuvar, güzel sanatlar fakültesi, sanat ve tasarım fakülteleri, eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri ve müzik ve sahne sanatları fakültelerinde görev yapan akademisyenlere elektronik posta yoluyla ve etik kurul onay belgesi ile yollanmıştır. 10/ 03 /2021, 17/04/2021 tarihleri arasında 233 akademisyenden gelen yanıtlar sonrasında veri toplama işlemi sonlandırılmıştır. Çalışmanın uygulama süreci için, Trabzon Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan E-81614018-000-229 sayılı yazı ile etik kurul izni alınmıştır

Tablo 4. Ölçeğe Ait Tanımlayıcı İstatistikler ve Güvenilirlik Sonuçları.

Ölçek ve Alt Boyutları	Ort.	Std. Sp.	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Öz yeterlik Algısı Toplam	4.146	0.698	0.926	10
Teknoloji Yönetimi	4.332	0.659	0.871	4
Öğrenme Yönetimi	4.052	0.808	0.913	4
Sanal Sınıf Yönetimi	3.964	1.057	0.936	2

Tablo 4'te ölçeğe ait tanımlayıcı istatistikler ve güvenilirlik sonuçları verilmiştir. Tabloya göre Özyeterlik Algısı Toplam ortalamasının 4.146±0.698, Cronbach's Alpha değerinin 0.926; teknoloji yönetimi ortalamasının 4.33±.65, Cronbach's Alpha değerinin 0.871; Öğrenme Yönetimi ortalamasının 4.05±.80, Cronbach's Alpha değerinin 0.913; Sanal Sınıf Yönetimi ortalamasının 3.96±1.05 Cronbach's Alpha değerinin 0.936; olduğu tespit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi SPSS 22.0 istatistik programında yapılmıştır. Sosyo-demografik veriler için tanımlayıcı istatistikler frekans analizi ile yapılmıştır. Akademisyenlerin Uzaktan öğretime yönelik öz yeterlik algısı düzeylerini ortaya koyabilmek için ölçek sonucunda elde edilen puanların aritmetik ortalama ve standart sapma değerlerinden yararlanılmıştır. Verilerin normal dağılım göstermesi nedeniyle parametrik testler kullanılmıştır. Ancak gruptaki kişi sayısının 20'nin altına düştüğü durumlarda non-parametrik testler kullanılmıştır. Bu durumda anlamlı ilişki olduğu belirlenen grupta PostHoc için Bonferroni düzeltmeli puanlar kullanılmıştır.

BULGULAR

Akademisyenlerin Demografik Bilgilerine Yönelik Bulgular

Akademisyenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Öz Yeterlik Algısı Puanlarının Cinsiyete göre Farklılaşmasına Yönelik Bulgular

Tablo 5'te ölçek puanlarının cinsiyete göre farklılaşmasına yönelik bulgular ortaya konmuştur.

Tablo 5. Cinsiyete Göre Uzaktan Eğitim Öz yeterlik Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan İlişkisiz Grup T Testi Sonuçları.

Ölçek	Cinsiyet	n	Ort.	Std. Sp.	t	p
Özyeterlik Algısı Toplam	Kadın	113	4.0239	0.70752	-2.625	.009*
	Erkek	120	4.2608	0.67004		
Teknoloji Yönetimi	Kadın	113	4.2124	0.66247	-2.714	.007*
	Erkek	120	4.4438	0.63879		
Öğrenme Yönetimi	Kadın	113	3.9646	0.81069	-1.598	.111
	Erkek	120	4.1333	0.80043		
Sanal Sınıf Yönetimi	Kadın	113	3.7655	1.12216	-2.815	.005*
	Erkek	120	4.1500	0.96057		

Test: Independent Samples T-test. $p < 0.05$.

Tablo 5'te görüldüğü gibi, cinsiyete göre uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan ilişkisiz grup t testi sonucunda anlamlılık olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Erkeklerin ($4.26 \pm .67$) Özyeterlik Algısı Toplam puanının kadınlardan ($4.02 \pm .70$) daha yüksek olduğu; Teknoloji Yönetimi alt boyutunda yine erkeklerin ($4.44 \pm .63$) aldıkları puanların kadınlardan ($4.21 \pm .66$) daha yüksek olduğu; ayrıca Sanal Sınıf Yönetimi içinde erkeklerin puanlarının kadınlardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Akademisyenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Öz Yeterlik Algısı Puanlarının Akademik Unvanlarına Göre Farklılaşmasına Yönelik Bulgular

Tablo 6'da ölçek puanlarının akademik unvana göre farklılaşmasına yönelik bulgular ortaya konmuştur.

Tablo 6. Akademik Unvana Göre Uzaktan Eğitim Öz Yeterlik Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.

Ölçek	Ünvan	n	Ort.	Std. Sp.	Sıralar ort.	Ki kare sd=5	p
Özyeterlik Algısı Toplam	Profesör	30	4.1633	0.76990	121.13	1.500	0.913
	Doçent	39	4.1795	0.71236	121.18		
	Doktor öğretim üyesi	68	4.0853	0.73835	111.88		
	Öğretim görevlisi	75	4.2267	0.53910	120.93		
	Uzman / Okutman	4	3.5750	1.59661	103.13		
	Araştırma görevlisi	17	4.0588	0.72376	106.53		
	Toplam	233	4.1459	0.69716			
Teknoloji Yönetimi	Profesör	30	4.3000	0.72039	115.13	0.594	0.988
	Doçent	39	4.3654	0.65606	122.00		
	Doktor öğretim üyesi	68	4.3199	0.64044	115.09		
	Öğretim görevlisi	75	4.3933	0.54552	118.83		
	Uzman / Okutman	4	3.8750	1.43614	107.88		
	Araştırma görevlisi	17	4.1912	0.87290	110.56		
	Toplam	233	4.3315	0.65924			
Öğrenme Yönetimi	Profesör	30	4.1167	0.90433	125.22	2.303	0.806
	Doçent	39	4.0641	0.82262	117.96		
	Doktor öğretim üyesi	68	3.9559	0.85294	109.68		
	Öğretim görevlisi	75	4.1500	0.63936	122.24		
	Uzman / Okutman	4	3.4375	1.66302	94.75		
	Araştırma görevlisi	17	4.0000	0.85696	111.71		
	Toplam	233	4.0515	0.80811			
Sanal Sınıf Yönetimi	Profesör	30	3.9833	1.21402	122.97	0.1393	0.925
	Doçent	39	4.0385	0.97592	120.06		
	Doktor öğretim üyesi	68	3.8750	1.09400	111.59		
	Öğretim görevlisi	75	4.0467	0.96273	120.27		
	Uzman / Okutman	4	3.2500	2.06155	101.38		
	Araştırma görevlisi	17	3.9118	0.98798	110.35		
	Toplam	233	3.9635	1.05749			

Test: Kruskal Wallis. $p < 0.05$.

Tablo 6'da görüldüğü gibi, akademik unvan türüne göre uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda anlamlı bir farklılık yoktur. ($p > 0.05$).

Akademisyenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeğinden Aldıkları Puanların Mesleki Kademelerine Göre Farklılaşmasına Yönelik Bulgular

Tablo 7'de ölçek puanlarının mesleki kідeme göre farklılaşmasına yönelik bulgular ortaya konmuştur.

Tablo 7. Mesleki Kıdeme Göre Uzaktan Eğitim Öz Yeterlik Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.

Ölçek	Kıdem	n	Ort.	Std. Sp.	Sıralar ort.	Ki kare sd=5	p
Öz Yeterlik Algısı Toplam	1 yıldan az	7	3.8857	0.98392	101.07	2.958	0.707
	1-4 yıl	20	4.1250	0.63733	110.05		
	5-10 yıl	57	4.1158	0.65623	111.94		
	11-15 yıl	50	4.2940	0.58254	129.99		
	16-20 yıl	53	4.1019	0.74045	113.59		
	21 yıl ve üstü	46	4.1217	0.79188	118.52		
	Toplam	233	4.1459	0.69716			
Teknoloji Yönetimi	1 yıldan az	7	4.0000	0.91287	91.36	4.221	0.518
	1-4 yıl	20	4.3875	0.55887	119.50		
	5-10 yıl	57	4.3114	0.68674	114.81		
	11-15 yıl	50	4.4900	0.53443	131.59		
	16-20 yıl	53	4.2736	0.64350	109.78		
	21 yıl ve üstü	46	4.2772	0.75319	114.99		
	Toplam	233	4.3315	0.65924			
Öğrenme Yönetimi	1 yıldan az	7	3.9286	1.10599	115.00	3.748	0.586
	1-4 yıl	20	3.9500	0.78890	105.45		
	5-10 yıl	57	4.0219	0.75929	113.00		
	11-15 yıl	50	4.2100	0.72906	129.42		
	16-20 yıl	53	3.9575	0.84458	108.82		
	21 yıl ve üstü	46	4.0870	0.87911	123.21		
	Toplam	233	4.0515	0.80811			
Sanal Sınıf Yönetimi	1 yıldan az	7	3.5714	1.42678	98.43	2.137	0.830
	1-4 yıl	20	3.9500	1.16867	118.63		
	5-10 yıl	57	3.9123	0.88198	108.55		
	11-15 yıl	50	4.0700	0.95303	121.70		
	16-20 yıl	53	4.0472	1.02968	122.09		
	21 yıl ve üstü	46	3.8804	1.29608	118.61		
	Toplam	233	3.9635	1.05749			

Test: Kruskal Wallis. $p < 0.05$.

Tablo 7’de görüldüğü gibi, akademisyenlerin mesleki kıdemlerine göre uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$).

Akademisyenlerin Uzaktan Eğitime Öz Yeterlik Algısı Ölçeğinden Aldıkları Puanların Çalıştıkları Kurumlara Göre Farklılaşmasına Yönelik Bulgular

Tablo 8’de Ölçek puanlarının çalışılan kurum türüne göre farklılaşması verilmiştir.

Tablo 8. Çalışılan Kurum Türüne Göre Uzaktan Eğitim Öz Yeterlik Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan İlişkisiz Grup T-Testi Sonuçları.

Ölçek	Çalıştığınız Kurum	n	Ort.	Std. Sp.	t	p
Öz yeterlik Algısı Toplam	Devlet üniversitesi	211	4.1265	0.69148	-1.316	0.189
	Vakıf üniversitesi	22	4.3318	0.74026		
Teknoloji Yönetimi	Devlet üniversitesi	211	4.3104	0.65934	-1.519	0.130
	Vakıf üniversitesi	22	4.5341	0.63759		
Öğrenme Yönetimi	Devlet üniversitesi	211	4.0344	0.80308	-1.003	0.317
	Vakıf üniversitesi	22	4.2159	0.85668		
Sanal Sınıf Yönetimi	Devlet üniversitesi	211	3.9431	1.04953	-0.951	0.363
	Vakıf üniversitesi	22	4.1591	1.13794		

Test: Independent Samples T-test. $p < 0.05$.

Tablo 8’de görüldüğü gibi, çalışılan kurum türüne göre uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan ilişkisiz grup t testi sonucunda anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0.05$).

Akademisyenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeğinden Aldıkları Puanların Görev Yaptıkları Mesleki Sanat Eğitimi Kurumuna Göre Farklılaşmasına Yönelik Bulgular.

Tablo 9’da Ölçek puanlarının çalışılan mesleki sanat eğitim kurumuna göre farklılaşması verilmiştir.

Tablo 9. Çalışılan Mesleki Sanat Eğitimi Kurumu Türüne Göre Uzaktan Eğitim Öz Yeterlik Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.

Ölçek	Mesleki Sanat Eğitimi Kurum Türü	n	Ort.	Std. Sp.	Sıralar ort.	Ki kare sd=4	p
Özyeterlik Algısı Toplam	Güzel Sanatlar Fakültesi	40	4.1950	.74626	123.60	.852	0.931
	Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü	54	4.1463	.67676	115.28		
	Konservatuvar	115	4.1183	0.68845	114.19		
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	10	4.1100	0.92189	121.20		
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	14	4.2571	0.60219	124.86		
	Toplam	233	4.1459	0.69716			
Teknoloji Yönetimi	Güzel Sanatlar Fakültesi	40	4.4250	0.63347	127.03	1.545	0.819
	Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü	54	4.2685	0.67964	110.71		
	Konservatuvar	115	4.3239	0.65559	115.73		
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	10	4.2250	0.92384	117.45		
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	14	4.4464	0.49204	122.75		
	Toplam	233	4.3315	0.65924			
Öğrenme Yönetimi	Güzel Sanatlar Fakültesi	40	4.0250	0.95877	117.76	.618	0.961
	Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü	54	4.0926	0.66993	117.06		
	Konservatuvar	115	4.0391	0.81890	116.24		
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	10	4.1500	0.96609	131.40		
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	14	4.0000	0.72058	110.57		
	Toplam	233	4.0515	.80811			
Sanal Sınıf Yönetimi	Güzel Sanatlar Fakültesi	40	4.0750	0.99066	122.75	4.277	0.370
	Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü	54	4.0093	1.09670	121.41		
	Konservatuvar	115	3.8652	1.08078	110.53		
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	10	3.8000	1.13529	107.05		
	Sanat ve Tasarım Fakültesi	14	4.3929	0.78883	143.86		
	Toplam	233	3.9635	1.05749			

Test: Kruskal Wallis. $p<0.05$.

Tablo 9’da görüldüğü gibi, çalışılan mesleki sanat eğitimi kurumu türüne göre uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda anlamlı bir farklılık yoktur ($p>0.05$).

Akademisyenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ders Verdikleri Öğretim Kademesine Göre Farklılaşmasına Yönelik Bulgular

Tablo 10'da Öz yeterlik algısı ölçeği toplam puanlarının çalışılan mesleki sanat eğitim kurumunda ders verdikleri öğretim kademesine göre farklılaşması verilmiştir.

Tablo 10. Ders Verilen Yüksek Öğretim Kademesine Göre Uzaktan Eğitim Öz Yeterlik Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.

Ölçek	Yükseköğretim Öğretim kademesi	n	Ort.	Std. Sp.	Sıralar ort.	Ki kare sd=2	p
Öz yeterlik Algısı Toplam	Ön lisans	3	4.6000	0.52915	164.50	1.561	0.458
	Lisans	138	4.1601	0.66679	117.13		
	Lisans ve lisansüstü	92	4.1098	0.74510	115.26		
	Toplam	233	4.1459	0.69716			
Teknoloji Yönetimi	Ön lisans	3	4.5833	0.72169	149.50	1.278	0.528
	Lisans	138	4.3641	0.63081	119.22		
	Lisans ve lisansüstü	92	4.2745	0.70033	112.60		
	Toplam	233	4.3315	0.65924			
Öğrenme Yönetimi	Ön lisans	3	4.5833	0.52042	159.83	1.262	0.532
	Lisans	138	4.0453	0.80159	116.16		
	Lisans ve lisansüstü	92	4.0435	0.82593	116.86		
	Toplam	233	4.0515	0.80811			
Sanal Sınıf Yönetimi	Ön lisans	3	4.6667	0.28868	159.00	1.260	0.532
	Lisans	138	3.9819	1.00620	116.72		
	Lisans ve lisansüstü	92	3.9130	1.14260	116.04		
	Toplam	233	3.9635	1.05749			
	Toplam	233	3.5161	1.04351			

Test: Kruskal Wallis. $p < 0.05$.

Tablo 10'da görüldüğü gibi, ders verilen yüksek öğretim kademesine göre uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0.05$).

Akademisyenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeğinden Aldıkları Puanların Uzaktan Eğitim Deneyim Sürelerine Göre Farklılaşmasına Yönelik Bulgular

Tablo 11'de öz yeterlik algısı ölçeği toplam puanlarının akademisyenlerin uzaktan eğitim deneyim sürelerine göre farklılaşması verilmiştir.

Tablo 11. Uzaktan Eğitim Deneyim Süresine Göre Uzaktan Eğitim Öz yeterlik Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.

Ölçek	Uzaktan Eğitim Deneyim Süresi	n	Ort.	Std. Sp.	Sıralar ort.	Ki kare sd=2	p
Özyeterlik Algısı Toplam	Sadece pandemi süreci ile sınırlı	196	4.1168	0.68506	112.22	4.295	0.117
	1-5 yıl	21	4.2857	0.81381	133.86		
	5 yıldan fazla	14	4.4286	0.60438	142.14		
	Toplam	231	4.1511	0.69532			
Teknoloji Yönetimi	Sadece pandemi süreci ile sınırlı (A)	196	4.3087	0.62819	111.45	6.652	0.036* A-B
	1-5 yıl (B)	21	4.5476	0.75257	147.64		
	5 yıldan fazla (C)	14	4.4643	0.72627	132.25		
	Toplam	231	4.3398	0.64757			
Öğrenme Yönetimi	Sadece pandemi süreci ile sınırlı	196	4.0191	0.80341	112.40	4.286	0.117
	1-5 yıl	21	4.1667	0.94978	130.19		
	5 yıldan fazla	14	4.4107	0.56846	145.18		
	Toplam	231	4.0563	0.80863			
Sanal Sınıf Yönetimi	Sadece pandemi süreci ile sınırlı	196	3.9286	1.06819	113.75	2.313	0.315
	1-5 yıl	21	4.0000	1.17260	120.83		
	5 yıldan fazla	14	4.3929	0.71195	140.25		
	Toplam	231	3.9632	1.06207			

Test: Kruskal Wallis. $p < 0.05$.

Tablo 11'de görüldüğü gibi, uzaktan eğitim deneyim süresine göre uzaktan eğitime öz yeterlik algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan Kruskal Wallis testi sonucunda anlamlı bir farklılık olduğu; farklılığın sadece pandemi süreci ile sınırlı-1-5 yıl arasında 1-5 yıl lehine meydana geldiği tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Akademisyenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeğinden Aldıkları Puanların Buldukları Ortamda Uzaktan Eğitim Yapabilme Şartlarına Göre Farklılaşmasına Yönelik Bulgular

Tablo 12'te akademisyenlerin uzaktan eğitim yapabilecek şartlara sahip olma durumu ile ilgili istatistiksel puanlar ortaya konmuştur.

Tablo 12. Uzaktan Eğitim Yapabilme Şartlarına Sahip Olma Durumuna Göre Uzaktan Eğitim Öz Yeterlik Algısı Ölçeği Puanları Arasında Yapılan Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.

Ölçek	Uzaktan Eğitime İlişkin şartlara Sahip Olma	n	Ort.	Std. Sp.	Sıralar ort.	Ki kare sd=2	p
Özyeterlik Algısı Toplam	Sahip Olan (A)	189	4.2508	0.67135	127.77	25.797	0.000* A-B
	Kısmen (B)	41	3.7000	0.59582	69.93		
	Sahip Olmayan (C)	3	3.6333	1.18462	81.67		
	Toplam	233	4.1459	0.69716			
Teknoloji Yönetimi	Sahip Olan (A)	189	4.4418	0.61447	128.43	29.695	0.000* A-B
	Kısmen (B)	41	3.8780	0.59980	67.55		
	Sahip Olmayan (C)	3	3.5833	1.23322	72.83		
	Toplam	233	4.3315	0.65924			
Öğrenme Yönetimi	Sahip Olan (A)	189	4.1601	0.79925	126.66	21.122	0.000* A-B
	Kısmen (B)	41	3.5793	0.65057	74.71		
	Sahip Olmayan (C)	3	3.6667	1.15470	86.50		
	Toplam	233	4.0515	0.80811			
Sanal Sınıf Yönetimi	Sahip Olan (A)	189	4.0503	1.04238	122.95	8.292	0.016* A-B
	Kısmen (B)	41	3.5854	1.06009	91.30		
	Sahip Olmayan (C)	3	3.6667	1.15470	93.33		
	Toplam	233	3.9635	1.05749			

Test: Kruskal Wallis. $p < 0.05$.

Tablo 12’de görüldüğü gibi, akademisyenlerin uzaktan eğitim yapabilme şartlarına göre uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algısı ölçeği toplam puanları ve alt ölçek puanları arasında yapılan Kruskal-Wallis testi sonucunda anlamlı bir farklılık meydana geldiği ve bütün alt boyutlar için farklılığın evet-kısmen cevapları arasında gözlemlendiği tespit edilmiştir ($p<0.05$). Uzaktan eğitim yapabilecek şartlara sahip olma durumuna sahip olan kişilerin bu alt boyutlardan daha yüksek puanlar aldıkları tespit edilmiştir.

Uzaktan Eğitime Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeğinde Yer Alan Alt Boyutlara Ait Soruların Ortalama Puanlarının Belirlenmesine Yönelik Bulgular.

Tablo 13’te Uzaktan Öğretime Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeğinde Sorulan Sorulara Yönelik verilen cevapların ortalama puanları ortaya konulmuştur analizler ortaya konmuştur.

Tablo 13. Uzaktan Öğretime Yönelik Öz Yeterlik Algısı Ölçeği Sorularının Ortalama Puanları.

Ölçek İfadesi	Ort.	Std. Sp.
Uzaktan eğitim sisteminde sistemin gerektirdiği araçları (bilgisayar, kamera, ses sistemi vb.) kullanabilirim.	4.56	0.674
Uzaktan eğitim sisteminde sistemin mevcut bileşenlerini kullanabilirim (forum, mesaj, ödev vb.).	4.55	0.629
Uzaktan eğitim sisteminde etkili öğrenmeler için gerekli gördüğüm teknolojileri derslerime entegre edebilirim.	4.26	0.823
Uzaktan eğitim sisteminde karşılaştığım problemleri çözebilirim.	3.96	0.941
Uzaktan eğitim sisteminde etkili ders ortamları düzenleyebilirim	4.15	0.854
Uzaktan eğitim sisteminde etkili öğrenmeler için çeşitli ders materyalleri hazırlayabilirim.	4.15	0.869
Uzaktan eğitim sisteminde etkili öğrenmeler için farklı öğretim etkinlikleri düzenleyebilirim.	4.04	0.925
Uzaktan eğitim sisteminde etkili öğrenmeler için farklı ölçme ve değerlendirme etkinlikleri hazırlayabilirim.	3.88	0.977
Uzaktan eğitim sisteminde sanal sınıf uygulamalarını gerçekleştirebilirim.	3.93	1.104
Uzaktan eğitim sisteminde sanal sınıflarda sınıf yönetimini gerçekleştirebilirim.	4.00	1.077

Tablo 13’te uzaktan öğretime yönelik öz yeterlilik algısı sorularının ortalamaları yer almaktadır. En yüksek ortalama (4.56) “Uzaktan eğitim sisteminde sistemin gerektirdiği araçları (bilgisayar, kamera, ses sistemi vb.) kullanabilirim.” sorusunda, en düşük ortalama (3.88) “Uzaktan eğitim sisteminde etkili öğrenmeler için farklı ölçme ve değerlendirme etkinlikleri hazırlayabilirim.” sorusundan elde edilmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma sonuçlarına genel olarak bakıldığında akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik Öz yeterlik algılarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öz yeterlik algısı ölçeğinin genel toplamı ile alt boyutlarının toplam puanlarına bakıldığında ölçek toplam ve alt boyut puanlarının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Akademisyenlerin genel olarak sistemin gerektirdiği araçları (bilgisayar, kamera ses sistemi) kullanabildiği, karşılaştıkları problemleri çözebildikleri, farklı öğretim etkinlikleri düzenleyebildikleri sonucuna ulaşılmıştır. Kurnaz ve Serçemeli (2020), pandemide muhasebe alanında görev yapan akademisyenlerin uzaktan eğitim süreci ile ilgili öz yeterliklerini hazırlamış oldukları anket ile belirlemeye çalışmışlardır. Çalışmada, muhasebe alanında görev yapan akademisyenlere üniversitelerin uzaktan eğitim merkezleri tarafından eğitim verildiği, teknik imkanlar sağlandığı ve uzaktan eğitim sistemine yönelik öz yeterliklerinin yüksek olduğu bulgularına

ulaşmışlardır. Aynı şekilde Kayaduman ve Demirel'in (2019) alışmalarıda elde ettiği sonuçlar da akademisyenlerin uzaktan eğitime yönelik kaygılarına azı indirmek için verilecek hizmet içi eğitimlerin önemini ortaya koymaktadır. Bu eğitimler teknoloji, pdogoji ve içeriğe yönelik eğitimlerdir. Bu çalışmada elde edilen sonuçlar da yukarıda bahsedilen çalışmalarla paralelik göstermektedir.

Araştırma sonucunda cinsiyet değişkenine göre farklılaşmalar bulunmuştur. Erkek akademisyenlerin öz yeterlik algısı leği toplam puanları ile beraber teknoloji yönetimi ile sanal sınıf yönetimi puanlarının kadın akademisyenlerden daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Bu açıdan araştırma sonucu Koloğlu'nun (2016) alışmasında ulaştığı sonuçlarla paralelik göstermektedir. Koloğlu çalışmasında ğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik hazır bulunuşluk düzeylerini değerlendirdiği bölümde akademisyenlerin cinsiyet dağıllımlarına göre uzaktan eğitimde kendileri ile ilgili düşüncelerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Erkek akademisyenlerin hazır bulunuşluk düzeyinin kadın akademisyenlere göre eğitimde daha yüksek bir seviyede olduğu sonucuna ulaşmıştır.

z yeterlik algısının uzaktan eğitim deneyimi değişkenine göre farklılaştığı 1-5 yıl arası deneyimi olan akademisyenlerin uzaktan eğitim deneyimi pandemi sürecinde sınırlı olan akademisyenlere göre daha yüksek bir öz yeterlik algısına sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre uzaktan eğitim deneyimi arttıca akademisyenlerin sürece yönelik öz yeterlik algılarının yükseldiği sonucuna ulaşılmıştır. Ağır (2007) alışmasında, ğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutumlarını incelemiştir. Çalışma sonucunda öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olma seviyeleri ile uzaktan eğitime karşı tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Çalışmada elde edilen sonuçlar Ağır çalışmasını destekler niteliktedir. Karakuş ve Diğerleri (2020), tarafından yapılan çalışmada Türkçe ğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik düşünceleri, sistemin etkinliği ve teknik altyapıya yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmış; araştırma sonucunda uzaktan eğitim tecrübesine sahip olmayanların sürec sırasında daha çok problemle karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmanın sonuçları da araştırma sonuçları ile paralelik göstermektedir. z yeterlik algısının uzaktan eğitim yapabilecek şartlara sahip olma değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim öz yeterlik algısı leğinin toplam boyutları ile tüm alt boyutlarından elde edilen puanlar incelendiğinde uzaktan eğitim yapabilecek şartlara sahip olan akademisyenlerin kısmen sahip olanlara göre öz yeterlik algılarını daha yüksek bulmaktadır.

ÖNERİLER

Eğitimcilerin z yeterlik algıları kadar uzaktan eğitimle ilgili bilgi, beceri ve deneyimleri de uzaktan eğitim ortamlarına adaptasyonda önemli rol oynamaktadır. Ertmer, Ottenbreit-Leftwich, Sadik ve Sendurur (2012) tarafından yapılan çalışmada teknoloji kullanımında öğretmenlerin karşılaştığı engelin kendi olumsuz tutum ve inançları olduğu, bir diğerinin ise bilgi seviyeleri ile becerileri olduğu ortaya konmuştur. Shifflet ve Weilbacher (2015) tarafından öğretmenler ile yapılan çalışma sonucunda ise, teknolojinin genel olarak yararlı olduğu düşüncesinde sonucuna ulaşılmıştır. Ertmer ve Ottenbreit- Leftwich'a (2010) göre öğretmenlerin uzaktan

eğitime y6nelik bilgi ve beceri d6zeylerini arttırmaya y6nelik çalışmaların yapılması teknolojinin kullanımına y6nelik çekinceyi gidermeye destek olabilir (Ak ve Diğerleri 2020).

Akademisyenlerin sanat eğimi gibi 6zel şartları ve 6đretim s6releri olan bir alanda uzaktan 6đrenme etkinliğini arttırmaları için imkanlarının arttırılması, eksikliklerinin giderilmesi gereklidir. Sanat eğitiminde performansın 6nemli değerlendirme unsuru olduğu mezuniyet sınavları-resitalleri sergiler, performans çalışmaları için uygun ortamların yaratılması gereklidir. 6zellikle m6zik alanında yoğun olarak uygulamalı derslerin enstr6manlar veya ses ile yapılıyor olması sebebi ile sistemin iyi teknik altyapı ve destekle y6r6t6lmesi için ilgili kurumlara destek verilmeli ve bunun için çalışmalar yapılmalıdır. Araştırma salgın s6recinde uzaktan eğitimin sanat eğitimi alanında değerlendirilmesine y6nelik yapılan ilk çalışmalardan biridir. Araştırma iki d6nem ile sınırlıdır. Araştırma genişletilerek s6recin devamında ve daha sonraki yıllarda sadece akademisyenlerle sınırlı kalmayıp sanat eğitimi kurumlarındaki s6recin diğer paydaşlarının da (idareciler, 6đrenciler) katılımıyla genişletilerek yapılmalıdır. Elde edilecek sonuçların politikacılar, eğitim bilimciler, sanat eğitimi veren y6ksek 6đretim kurumlarının bilgisine sunulması eğitim ve 6đretim kalitesinin arttırılması için faydalı sonuçlar doğuracaktır. Sanat eğitimi veren y6ksek 6đretim kurumlarının s6re içerisinde yaşadıkları deneyimlerin paylaşımı ve sanat eğitiminde uzaktan eğitimin geliştirilmesi ve gelecekte yapılacak olan uygulamalara hazırlık için, bilginin ve kurumlar arasındaki tecr6benin paylaşımı için alıştay ve bilimsel toplantılar yapılması faydalı olacaktır. Alan yazında nicel çalışmaların yanında nitel y6ntemle yapılan çalışmalarla akademisyenler ile detaylı ve derinlemesine g6r6şmeler yapılarak konu ile ilgili daha detaylı veriler ortaya konabilir.

ETİK METNİ

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her t6rl6 ihlallerde sorumluluk yazara aittir.

Yazar Katkı Oranı Beyanı: Araştırmada yazarın katkı oranı %100'd6r.

KAYNAKÇA

Ak, ř., G6kdaş, İ., 6ks6z, C., ve Torun, F. (2021). Uzaktan eğitimde eğiticilerin eğitimi: Uzaktan eğitime y6nelik 6z yeterlik ve yarar algısına etkisi. *Aık6đretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 24-44. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/auad/issue/60075/826745>.

Allen, I. E., & Seaman, J. (2017). Digital learning compass: Distance education enrollment report. BabsonSurveyResearchGroup<https://onlinelearningsurvey.com/reports/digitallearningcompassenrollment2017.pdf> Erişim Tarihi: 20.02.2021.

Bayrak, M., Aydemir, M., ve Karaman, S. (2017). Uzaktan eğitim 6đrencilerinin 6đrenme stilleri ve doyum d6zeylerinin incelenmesi. *Çukurova 6niversitesi Eğitim Fak6ltesi Dergisi*, 46(1), 231-263, <https://doi.org/10.14812/cuefd.310022>.

Bıkmaz, F. (2004). Sınıf 6đretmenlerinin fen 6đretiminde 6z-yeterlilik inancı 6leğinin geçerlik ve g6venirlik alışması. *Milli Eğitim Dergisi*, (161).

- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auad/issue/55662/761354>. Erişim Tarihi: 23.08.2021.
- Ertmer, P. A., Ottenbreit-Leftwich, A. T., Sadik, O., Sendurur, E., ve Sendurur, P. (2012). Teacher beliefs and technology integration practices: A critical relationship. *Computers and Education*, 59, 423-435. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2012.02.001>.
- Fidalgo, P., Thormann, J., Kulyk, O., & Lencastre, J. A., (2020). Students’ perceptions on distance education: A multinational study. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 17(18). <https://doi.org/10.1186/s41239-020-00194-2>.
- Gökbulut, B. (2021). Uzaktan eğitim öğrencilerinin bakış açısıyla uzaktan eğitim ve mobil öğrenme. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 11(1), 160-177. <https://doi.org/10.17943/etku.797164>.
- Hark Söylemez, N. (2020). The evaluation of some studies on distance learning in context of covid 19. *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 10(3), 625-642. <https://doi.org/10.26579/jocress.396>.
- Hung, M. L. (2016). Teacher readiness for online learning: Scale development and teacher perceptions. *Computers ve Education*, 94, 120-133. <https://doi.org/10.12691/education-8-7-2>.
- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoğlu, M. Ö., Esendemir, N., ve Bayraktar, D. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (19), 220-241. <https://doi.org/10.29000/rumelide.752297>.
- Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kayaduman, H., & Demirel, T. (2019). Investigating the Concerns of First-Time Distance Education Instructors. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 20(5), 85-103. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v20i5.4467>.
- Keskin, G., ve Orgun, F. (2006). Öğrencilerin öz etkililik-yeterlilik düzeyleri ile başa çıkma stratejilerinin incelenmesi. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 7, 92-99. <https://app.trdizin.gov.tr/makale/TIRrMk56QXc/ogrencilerin-oz-etkililik-yeterlilik-duzeyleri-ile-basa-cikma-stratejilerinin-incelenmesi>.
- Koloğlu, T. F. (2016) *Öğretim elemanlarının uzaktan eğitim bakış açıları ve hazır bulunuşlukları: Ordu üniversitesi örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Kurnaz, E., ve Serçemeli, M. (2020). Covid-19 pandemi döneminde akademisyenlerin uzaktan eğitim ve muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 2(3), 262-288. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usbada/issue/55116/745914> Erişim Tarihi: 22.12.2021.
- Kurtuldu, M . (2017). Piyano öğrencilerinin öz yeterlik düzeyleri ile piyano dersi başarılarının karşılaştırılması . *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(1), 67-78. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/27737/308055> Erişim Tarihi: 21.12.2021.
- Özdoğan, A., ve Berkant, H. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye’de ve Dünyada Eğitim*, 13-43. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.788118>.

- Schlosser, A. L., & Simonson, M. (2002). *Distance education: Definition and glossary of terms* (Second ed.). Iap.
- Schwazer, R., & Fuchs, R. (1995). Changing risk behaviors and adopting health behaviors: The role of self-efficacy beliefs. A. Bandura (ed.), *Self-Efficacy in Changing Societies* (pp.259-288), Cambridge University Pres. Erişim Tarihi: 21.12.2021.
- Shifflet, R., & Weilbacher, G. (2015). Teacher beliefs and their influence on technology use: A case study. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 15(3), 368-394.
- Uçan, A. (1996). *İnan ve müzik, insan ve sanat eğitimi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan eğitim*. Nobel Yayıncılık.
- Valentine, D. (2002). Distance learning: Promises, problems, and possibilities. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 5(3). <https://www.westga.edu/~distance/ojdl/fall53/valentine53.html>.
- Woodcock, S., Sisco, A., & Eady, M. (2015). The learning experience: Training teachers using online synchronous environments. *Journal of Educational Research and Practice*, 5(1), 21-34. <https://doi.org/10.5590/JERAP.2015.05.1.02>.
- Yıldız, M. (2015). *Uzaktan eğitim programlarında ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik bilgi, inanç ve uygulamaları arasındaki ilişkiler* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi.